KOMISJONI RAKENDUSOTSUS,

30. oktoober 2014,

keskseid vastaspooli käsitleva Hongkongi õigusraamistiku samaväärsuse kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 648/2012 (börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta) nõuetega

(2014/754/EL)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrust (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta, ([1]) eriti selle artikli 25 lõiget 6,

ning arvestades järgmist:

(1) Määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 25 sätestatud kolmandas riigis asutatud kesksete vastaspoolte tunnustamise menetluse eesmärk on lubada kesksetel vastaspooltel, mis on asutatud ja tegevusloa saanud sellises kolmandas riigis, mille õiguslikud nõuded on samaväärsed kõnealuses määruses sätestatuga, osutada kliirimisteenuseid liidus asutatud kliirivatele liikmetele või kauplemiskohtadele. Nimetatud määrusega kehtestatud tunnustamismenetlus ja samaväärsust käsitlev otsus aitavad seega saavutada määruse (EL) nr 648/2012 peamist eesmärki vähendada süsteemset riski, laiendades turvaliste ja nõuetekohaste kesksete vastaspoolte kasutamist börsiväliste tuletislepingute kliirimisele sealhulgas juhul, kui kõnealused kesksed vastaspooled on asutatud ja saanud tegevusloa kolmandas riigis.

(2) Selleks et seoses kesksete vastaspooltega saaks kolmanda riigi õiguskorda käsitada samaväärsena liidu õiguskorraga, peaks kohaldatava õigus- või järelevalvekorra sisuline tulemus olema samaväärne liidu nõuetega saavutatava eesmärgiga. Samaväärsuse hindamise eesmärk on seega kontrollida, kas Hongkongi õigus- ja järelevalvekorraga on tagatud, et seal asutatud ja tegevusloa saanud kesksed vastaspooled ei kujuta endast liidus asutatud kliirivatele liikmetele ja kauplemiskohtadele suuremat riski kui liidus tegevusloa saanud kesksed vastaspooled ega tekitaks seega liidus vastuvõetamatul tasemel süsteemset riski.

(3) Komisjon sai 1. septembril 2013 Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvelt („ESMA") eksperdiarvamuse Hongkongis tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatava õigus- ja järelevalvekorra kohta. Eksperdiarvamuses on välja toodud mitmed erinevused Hongkongis kesksete vastaspoolte suhtes jurisdiktsiooni tasandil kohaldatavate õiguslikult siduvate nõuete ja määruse (EL) nr 648/2012 alusel kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatavate õiguslikult siduvate nõuete vahel. Käesolev otsus ei põhine siiski üksnes Hongkongis kesksete vastaspoolte suhtes kohaldavate õiguslikult siduvate nõuete võrdleval analüüsil, vaid hinnatud on ka kõnealuste nõuete tulemust ning nende asjakohasust liidus asutatud kliirivatel liikmetel ja kauplemiskohtadel tekkida võivate riskide maandamiseks viisil, mida loetakse samaväärseks määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud nõuete tulemusega. Seejuures tuleks arvesse võtta liidu finantsturust väiksematel finantsturgudel sooritatud kliirimistegevusele omaseid oluliselt väiksemaid riske.

(4) Vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 lõikele 6 peavad täidetud olema kolm tingimust, et teha kindlaks, kas kolmanda riigi õigus- ja järelevalvekord seal tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte osas on samaväärne kõnealuses määruses sätestatud õigus- ja järelevalvekorraga.

(5) Esimese tingimuse kohaselt peavad kolmandas riigis tegevusloa saanud kesksed vastaspooled täitma õiguslikult siduvaid nõudeid, mis on samaväärsed määruse (EL) nr 648/2012 IV jaotises sätestatud nõuetega.

(6) Hongkongi õiguslikult siduvad nõuded seal tegevusloa saanud kesksetele vastaspooltele koosnevad kliirimis- ja arveldussüsteemide seadusest ning väärtpaberi- ja futuuriseadusest. Kliirimis- ja arveldussüsteemide seaduse alusel tegevusloa saanud üksuseid reguleerib Hongkongi Rahandusamet ning väärtpaberi- ja futuuriseaduse alusel

([1]) ELT L 201, 27.7.2012, lk 1.

tegevusloa saanud üksuseid Hongkongi väärtpaberite ja futuuride komisjon. Kesksed vastaspooled saavad Hongkongis tegevusloa üksnes väärtpaberi- ja futuuriseaduse alusel. Käesolevas otsuses tuleks seega piirduda väärtpaberi- ja futuuriseadusega kehtestatud korraga.

(7) Väärtpaberi- ja futuuriseaduse 3. osa alusel on väärtpaberite ja futuuride komisjonil õigus anda kesksele vastaspoolele tunnustatud kliiringukoja tegevusluba. Kesksele vastaspoolele tunnustatud kliiringukoja tegevusloa andmisel peab väärtpaberite ja futuuride komisjon võtma arvesse nn investeeriva üldsuse huve ja turgude nõuetekohast reguleerimist. Väärtpaberite ja futuuride komisjon võib enne konkreetsele kesksele vastaspoolele tunnustatud kliiringukoja tegevusloa andmist määrata kindlaks „sellised tingimused, mida ta peab asjakohaseks" ning võib kõnealuseid tingimusi muuta etteteatamisel, kui „ta on veendunud, et see on asjakohane". Selle üle otsustamisel, mis on asjakohane, peab väärtpaberite ja futuuride komisjon osutama oma seadusjärgsetele volitustele säilitada finantsstabiilsus ja vähendada süsteemset riski.

(8) Väärtpaberi- ja futuuriseadusega on kehtestatud kohustused ja nõuded, mida tunnustatud kliiringukoda peab täitma ja järgima. Väärtpaberite ja futuuride komisjon andis vastavalt väärtpaberi- ja futuuriseaduse jaole 399(1) välja suunised (edaspidi „suunised"), millega rakendatakse rahvusvahelisi standardeid, mis on kehtestatud finantsturu infrastruktuuride põhimõtete alusel, mille makse- ja arveldussüsteemide komitee ([1]) ning Rahvusvaheline Väärtpaberijärelevalve Organisatsioon (IOSCO) andsid välja 2012. aasta aprillis. Selle hindamisel, kas tunnustatud kliiringukojad täidavad oma väärtpaberi- ja futuuriseaduse kohaseid kohustusi, võtab väärtpaberite ja futuuride komisjon arvesse suuniseid. Kui tunnustatud kliiringukoda ei suuda täita väärtpaberi- ja futuuriseaduse ning seda täiendavate suuniste kohaseid kohustusi, võib väärtpaberite ja futuuride komisjon võtta meetmeid olukorra lahendamiseks.

(9) Väärtpaberi- ja futuuriseadusega on ka ette nähtud, et tunnustatud kliiringukoda võtab vastu sise-eeskirjad ja protseduurid, mida on vaja tema kliirimis- ja arveldussüsteemide ning tema kliirivate liikmete nõuetekohaseks reguleerimiseks. Väärtpaberi- ja futuuriseaduse nõudeid ning suuniseid rakendatakse seega tunnustatud kliiringukoja sise-eeskirjade ja protseduuride kaudu. Väärtpaberi- ja futuuriseaduse alusel peab tunnustatud kliiringukoja vastu võetud mis tahes sise-eeskirjad ja protseduurid ning nendes tehtud muudatused heaks kiitma väärtpaberite ja futuuride komisjon.

(10) Seega on Hongkongi õiguslikult siduvate nõuete struktuur kahetasemeline. Väärtpaberi- ja futuuriseadusega (edaspidi „esmased normid") tunnustatud kliiringukodadele kehtestatud põhinõuetega on kindlaks määratud ranged nõuded, mida tunnustatud kliiringukojad peavad järgima, et saada luba kliirimisteenuste osutamiseks Hongkongis. Need esmased normid moodustavad Hongkongi õiguslikult siduvate nõuete esimese taseme. Esmaste normide järgimise tõendamiseks peab tunnustatud kliiringukoda esitama oma sise-eeskirjad ja protseduurid väärtpaberite ja futuuride komisjonile heakskiitmiseks. Kõnealused sise-eeskirjad ja protseduurid moodustavad Hongkongi õiguslikult siduvate nõuete teise taseme; nendes tuleb üksikasjalikult ette näha, mil viisil tunnustatud kliiringukoda täidab eelnimetatud rangeid nõudeid vastavalt suunistele. Kui väärtpaberite ja futuuride komisjon on sise-eeskirjad ja protseduurid heaks kiitnud, muutuvad need tunnustatud kliiringukojale õiguslikult siduvaks.

(11) Tunnustatud kliiringukodade suhtes kohaldatava õigus- ja järelevalvekorra samaväärsuse hindamisel tuleks samuti arvesse võtta riskimaandamise tulemust, mille nad tagavad seoses selle riski tasemega, millele liidus asutatud kliirivad liikmed ja kauplemiskohad on heakskiidetud kliiringukodades osalemise tõttu avatud. Riskimaandamise tulemus määratakse kindlaks nii asjaomase keskse vastaspoole kliirimistegevustele omase riski taseme alusel, mis sõltub finantsturu suurusest, kus ta tegutseb, kui ka kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatava õigus- ja järelevalvekorra asjakohasusest riski sellise taseme maandamiseks. Selleks et saavutada riskimaandamise sama tulemus, on vaja rangemaid riskimaandamismeetmeid kesksetele vastaspooltele, kes tegutsevad suurematel finantsturgudel ja kelle riskitase on kõrgem kui väiksematel finantsturgudel tegutsevatel kesksetel vastaspooltel, kelle riskitase on madalam.

(12) Need finantsturud, kus tunnustatud kliiringukojad teostavad oma kliirimistegevust, on oluliselt väiksemad kui see, kus tegutsevad liidus asutatud kesksed vastaspooled. Eriti viimasel kolmel aastal Hongkongis kaubeldud noteeritud tuletislepingute aastane nominaalväärtus oli alla 1 % liidus kaubeldud noteeritud tuletislepingute aastasest nominaalväärtusest. Samal ajal moodustas Hongkongi börsil kaubeldud väärtpaberite turukapitalisatsioon keskmiselt alla 25 protsendi liidu turukapitalisatsioonist. Peale selle on selliste keerulisemate toodete nagu börsiväliste tuletisinstrumentide kliirimine tunnustatud kliiringukodade poolt algusjärgus, kuna börsiväliste tuletislepingute kliirimise teenused käivitati alles 25. novembril 2013. Seega kujutab osalemine tunnustatud kliiringukodades endast liidus asutatud kliirivate liikmete ja kauplemiskohtade jaoks oluliselt väiksemat riski kui osalemine liidus tegevusloa saanud kesksetes vastaspooltes.

([1]) Makse- ja arveldussüsteemide komitee nimi muudeti 1. septembril 2014 makse- ja turu infrastruktuuride komiteeks.

(13) Tunnustatud kliiringukodade suhtes kohaldatavat õigus- ja järelevalvekorda võib seega pidada samaväärseks, kui see on piisav, et maandada kõnealust madalamat riskitaset. Tunnustatud kliiringukodade suhtes kohaldatavad esmased normid, mida täiendavad nende sise-eeskirjad ja protseduurid, millega rakendatakse finantsturu infrastruktuuride põhimõtteid, maandavad Hongkongis olevat väiksemat riski ja nendega saadakse riskimaandamise tulemus, mis on samaväärne määruse (EL) nr 648/2012 eesmärgiga.

(14) Seepärast leiab komisjon, et Hongkongi õigus- ja järelevalvekorraga on tagatud, et seal tegevusloa saanud tunnustatud kliiringukojad täidavad määruse (EL) nr 648/2012 IV jaotises sätestatud nõuetega samaväärseid õiguslikult siduvaid nõudeid.

(15) Vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 lõike 6 teisele tingimusele peab Hongkongi õigus- ja järelevalvekord seal tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte osas tagama kõnealuste kesksete vastaspoolte suhtes pideva tõhusa järelevalve ja nõuete täitmise.

(16) Väärtpaberite ja futuuride komisjon kontrollib järelevalve- ja riskipõhiste kontrollimeetmete, sealhulgas usaldatavusnõuete kontrollimise abil pidevalt, kuidas tunnustatud kliiringukojad täidavad riskijuhtimise nõudeid. Väärtpaberite ja futuuride komisjonil on lisavõimalused nõuete täitmise sundimiseks. Eelkõige on väärtpaberite ja futuuride komisjonil õigus sundida tunnustatud kliiringukodasid lõpetama kliirimis- või arveldussüsteemide pakkumine või tegevus või tühistada nende tegevusluba. Lisaks võib väärtpaberite ja futuuride komisjon nõuda, et tunnustatud kliiringukojad teevad oma eeskirjades teatavad vajalikud muudatused, ja tal on õigus teha kõnealused eeskirjade muudatused ühepoolselt, kui asjaomane tunnustatud kliiringukoda nõuet ei täida. Väärtpaberite ja futuuride komisjonil on õigus nõuda, et tunnustatud kliiringukojad esitavad raamatupidamisaruanded ja -andmed, mida nad hoiavad seoses äritegevuse või mis tahes kliirimis- ja arveldussüsteemidega või nende jaoks seoses mis tahes väärtpaberi- või futuurilepingu tehinguga, samuti muu teabe seoses nende äritegevuse või mis tahes kliirimis- ja arveldussüsteemidega mis tahes väärtpaberi- või futuurilepingu tehingu puhul, mida väärtpaberite ja futuuride komisjon võib mõistlikult nõuda oma funktsioonide täitmiseks. Kõnealuse teabe või dokumentide esitamata jätmine ilma mõistliku põhjenduseta võib tingida trahvide määramise.

(17) Seepärast jõudis komisjon järeldusele, et Hongkongi õigus- ja järelevalvekord seoses seal tegevusloa saanud kesksete vastaspooltega tagab pideva tõhusa järelevalve ja nõuete täitmise.

(18) Vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 lõike 6 kohasele kolmandale tingimusele peab Hongkongi õigus- ja järelevalvekord hõlmama kolmanda riigi õiguskorra alusel tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte (edaspidi „kolmanda riigi vastaspooled") tunnustamiseks samaväärset tõhusat süsteemi.

(19) Hongkongis keskse vastaspoolena tegutsemiseks peab üksus olema määratud kas tunnustatud kliiringukojaks või olema väärtpaberi- ja futuuriseaduse alusel tunnustatud kui automaatse kauplemise teenuste osutaja. Automaatse kauplemise teenuste osutaja on üksus, mis osutab elektrooniliste süsteemide kaudu teenuseid, et kaubelda väärtpaberite või futuuride lepingutega või kliirida neid. Hongkongi seadusandlik nõukogu andis 2014. aasta märtsis välja muutmisseaduse, et laiendada automaatse kauplemise teenuste osutaja mõiste kohaldamisala nii, et hõlmata ka börsivälised tuletisinstrumendid.

(20) Automaatse kauplemise teenuste osutajat käsitlev kord sobib kolmanda riigi kesksetele vastaspooltele, kes soovivad osutada teenuseid Hongkongi kesksete vastaspoolte osalistele. Kolmanda riigi kesksed vastaspooled võivad taotleda luba automaatse kauplemise teenuste osutajana tegutsemiseks, mis võimaldab neil osutada Hongkongis samu teenuseid, mida neil on lubatud osutada kolmandas riigis.

(21) Kolmanda riigi keskse vastaspoole automaatse kauplemise teenuse osutamise taotluse läbivaatamisel hindab väärtpaberite ja futuuride komisjon võrdlusalusena, kuidas kolmanda riigi keskne vastaspool järgib finantsturu infrastruktuuride põhimõtteid. Enne automaatse kauplemise teenuse osutamise taotluse heakskiitmist peab väärtpaberite ja futuuride komisjoni ja taotluse esitanud keskse vastaspoole kolmanda riigi järelevalveasutuse vahel olema sõlmitud vastastikuse mõistmise memorandum, kuna väärtpaberite ja futuuride komisjon tugineb kolmanda riigi keskse vastaspoole igapäevasel järelevalvel päritoluriigi reguleerivale asutusele.

(22) Kuigi tuleb märkida, et kolmanda riigi kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatava Hongkongi õiguskorra tunnustamismenetluse struktuur erineb määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud menetlusest, tuleks seda siiski käsitada samaväärsena, kuna sellega on ette nähtud tõhus samaväärne kolmanda riigi kesksete vastaspoolte tunnustamise süsteem.

(23) Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 lõikes 6 sätestatud tingimused võib Hongkongi õigus- ja järelevalvekorra puhul lugeda tunnustatud kliiringukodade puhul täidetuks ning kõnealust õigus- ja järelevalvekorda võib käsitada samaväärsena määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud nõuetega. Komisjon, keda teavitab ESMA, peaks jätkuvalt jälgima Hongkongi kesksete vastaspoolte õigus- ja järelevalveraamistiku arengut ning käesoleva otsuse tegemise aluseks olevate tingimuste täitmist.

(24) Käesoleva otsusega ette nähtud meetmed on kooskõlas Euroopa väärtpaberikomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 kohaldamisel tuleb Hongkongi õigus- ja järelevalvekorda, mis koosneb väärtpaberi- ja futuuriseadusest, mida täiendavad selle jao 399(1) kohaselt vastuvõetud suunised, ning mida kohaldatakse Hongkongis tegevusloa saanud tunnustatud kliiringukodade suhtes, käsitada määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud nõuetega samaväärsena.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 30. oktoober 2014

Komisjoni nimel

president

José Manuel BARROSO